

**РІЗДВЯНІ ПРОМОВИ ЄЛИЗАВЕТИ II І КАРЛА III: КОРПУСНЕ
ПОРІВНЯННЯ**

Єрохіна Діана Андріївна, Біла Церква, Україна
студентка 6 курсу Факультету романо-германської філології
Київський Університет імені Б. Грінченка
dayerokhina.frgf22@kubg.edu.ua

**CHRISTMAS MESSAGES BY ELIZABETH II AND CHARLES III: A CORPUS
COMPARISON**

Yerokhina Diana, Bila Tserkva, Ukraine
6th year student of the Faculty of Romance and Germanic Philology
Київський Університет імені Б. Грінченка
dayerokhina.frgf22@kubg.edu.ua

У цій роботі корпусна лінгвістика застосовується для аналізу двох королівських промов: різдвяної промови королеви Єлизавети II та різдвяної промови короля Чарльза III. Методи корпусного аналізу використані для виявлення лінгвістичних особливостей кожної промови. Порівняння двох промов надає змогу виявити подібності та відмінності в мовленні королеви Єлизавети II та короля Чарльза III у конкретному контексті. Дослідження демонструє, як корпусна лінгвістика може бути використана для вивчення мови і комунікації, а саме для розуміння лінгвістичних особливостей виступів членів королівської сім'ї перед публікою.

Ключові слова: корпусна лінгвістика, промови, мовлення, комунікація, королівська сім'я

In this paper, corpus linguistics tools are used to analyze two royal speeches: the Christmas messages by Queen Elizabeth II and King Charles III. Corpus analysis techniques help to identify linguistic features of each speech. Comparison of the two speeches reveals similarities and differences in the speech of the monarchs on the eve of Christmas holidays. This research shows how corpus linguistics can be used to study language and communication, namely to understand linguistic features of the Royal family members' public speaking.

Keywords: corpus linguistics, speeches, speech, communication, royal family.

Вступ. Мова завжди відігравала важливу роль у спілкуванні та формуванні суспільних настроїв. Мова членів королівської родини є не лише важливою частиною британської історії, а й відображенням мовних і культурних змін, що відбуваються з плином часу. Британська королівська родина відіграє вагомий роль у житті та історії країни, а найважливіші сучасні члени Віндзорської династії, Єлизавета II (21 квітня 1926 р. – 8 вересня 2022 р.) та Чарльз III (народ. 14 листопада 1948 р.), стали символами британської

монархії. Єлизавета II зійшла на престол у 1952 році і залишалася королевою до своєї смерті 2022 року, тоді як Чарльз III перебуває лише на початку свого правління.

Постановка проблеми. Під час свого довгого правління Єлизавета II стала однією з найдовших правлячих монархів у світі. Її спосіб спілкування та виступи публічно визнавалися як зразок королівської гідності та стабільності. З іншого боку, Чарльз III, наслідуючи її, виражає новий погляд на королівську роль у сучасному світі. Отже, порівнюючи їхні промови, можемо виявити, як власне мова та стиль спілкування відображають їхні підходи до королівської влади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останніми роками зростає інтерес до промов королів та їхнього впливу на суспільство. Так, досліджуються способи, якими монархи взаємодіють з громадськістю та сприяють об'єднанню нації (Bonney 2016). Також вивчення промов набуває актуальності у контексті сучасних технологій та медіа (Bates 2022).

Метою цієї роботи є корпусне порівняння перших промов на тему Різдва двох останніх британських монархів — Єлизавети II і Чарльза III, які розпочали своє правління в епоху відмінностей у поглядах і вимогах суспільства. На основі аналізу їхніх промов буде виявлено спільні закономірності та відмінності в їхньому підході до влади та взаємодії з народом. Ми прагнемо зрозуміти, як ці промови відображають сучасні вимоги та ідеології і як вони впливають на сприйняття правителя у Великій Британії.

Корпусна лінгвістика — це розділ мовознавства, що ґрунтується на лінгвістичному аналізі з використанням корпусів (великих колекцій текстів з різних джерел і жанрів). Одним з основних принципів корпусної лінгвістики є використання реальних мовних даних для лінгвістичного аналізу та навчання. Корпус містить текстові дані з різних джерел, від газет і книг до веб-сторінок і соціальних мереж. «Корпусна лінгвістика, мабуть, найкраще може бути описана на даний момент простими словами як вивчення мови на основі прикладів використання мови в «реальному житті» (McEnergy, Xiao & Tono 2006).

Вчені (McEnergy, Xiao & Tono 2006) розглядають сутність корпусної лінгвістики та її застосування для аналізу мови. Вони демонструють, як корпусні дані можуть бути використані для дослідження мови та як корпусна лінгвістика допомагає вирішувати певні лінгвістичні проблеми.

Д. Барт і С. Шнелл (Barth & Schnell 2022) визначають корпусну лінгвістику як особливий спосіб вивчення мови шляхом організованого дослідження того, як мова використовується в різних контекстах. Корпусні лінгвісти зацікавлені у варіативності використання мови. Визнається (Barth & Schnell 2022), що люди використовують мову по-різному, висловлюючи свою думку. Корпусна лінгвістика робить великий акцент саме на варіативності, коли на вибір і форму висловлювання може тонко впливати конкретний

структурний контекст. Барт і Шнелл також надають практичні рекомендації щодо побудови та вивчення корпусів і значною мірою спираються на міжнародні дослідження, які, в свою чергу, є певним «рогом достатку».

У свою чергу А. Стефанович (Stefanowitsch 2020) пропонує практичний підхід до методології корпусної лінгвістики. У своїх доробках він розглядає процес збору, обробки та аналізу корпусних даних, конкретизуючи важливі етапи проведення досліджень 9].

У схожий спосіб Дж. Флауердью та М. Мальберг (Flowerdew. & Mahlberg 2009) підкреслюють роль корпусів у вивченні лексичної сполученості слів та фраз у текстах. Автори розглядають, як корпуси допомагають вивчати мовні засоби, які використовуються для забезпечення текстової цілісності та зв'язності. Вчені стверджують, що корпусні дослідження, зокрема, накопичили докази того, що межі між граматичними та лексичними категоріями не є чіткими.

Натомість Дж. Флауердью (Flowerdew 2009) акцентує на використанні корпусної лінгвістики у навчанні мовам і демонструє, як корпуси можуть бути використані для розробки навчальних матеріалів та покращення методів викладання мов.

Нарешті Ч. Ф. Мейєр (Meyer 2004) надає читачам інформацію про основні поняття та методи корпусної лінгвістики, які є корисними для лінгвістичних досліджень. Дослідник визначає корпус як «сукупність текстів або фрагментів текстів, які можуть бути піддані загальному лінгвістичному аналізу». На його думку, корпус — це зібрання текстів, які стали доступними для комп'ютерного зчитування у лінгвістичних дослідженнях.

Загалом корпусне порівняння відзначається такими перевагами (Жуковська 2013):

- один раз створений корпус може бути використаний багатократно;
- корпус надає доступ до лінгвістичних даних в реальному контексті, дозволяючи аналізувати лексичну та граматичну структуру мови, а також тривалий процес лінгвістичних змін, що відбуваються протягом певного періоду часу;
- корпус відзначається репрезентативністю, тобто збалансованим складом текстів, і може бути використаний для різних лінгвістичних досліджень, а також для перевірки пошукових систем, машинного морфологічного аналізу та систем перекладу;
- корпуси мають важливе застосування в навчанні мови, оскільки дозволяють ефективно виявляти використання невідомих слів та граматичних конструкцій.

Визначимо основні цілі застосування корпусів.

- **Аналіз частоти та колокацій.** Корпуси дозволяють аналізувати частоту вживання певних слів або виразів у текстах та мовленні. Наприклад, за допомогою British National Corpus (BNC), можна вивчити, наскільки часто конкретне слово зустрічається в

публічних промовах та текстах, що містяться у корпусі. Такий аналіз частотності допомагає дослідникам краще розуміти, наскільки активно вживаються певні слова або які теми акцентуються в конкретних мовленнєвих матеріалах.

- **Аналіз синтаксичних структур.** Корпуси надають можливість досліджувати синтаксичні конструкції та структури речень у текстах. Так, корпусне дослідження може виявити типові синтаксичні моделі у промовах монархів.

- **Аналіз жанрів мовлення.** За допомогою корпусної лінгвістики можна досліджувати структурні та стилістичні особливості різних жанрів мовлення. Це стосується, зокрема, публічних промов та офіційних виступів (Bates 2022).

Отже, методи та підходи корпусної лінгвістики надають можливість систематично аналізувати мовні дані та вивчати мову на підставі реальних текстів, допомагаючи розкрити широкий спектр мовних явищ та їх змін із часом. Важливо відзначити, що корпусна лінгвістика стала ключовим інструментом для аналізу мови в різних галузях науки та спілкування, а також для дослідження мовної дійсності в різних соціокультурних контекстах.

У дослідженні мовних особливостей різдвяних промов Єлизавети II та Чарльза III корпусна лінгвістика надає методологічне підґрунтя, яке дозволяє здійснити об'єктивний та систематичний аналіз їхнього мовлення та стилю.

Для нашого аналізу ми обрали промови однієї тематики, а саме виступи з приводу привітання країни та народу Великої Британії з Різдвом (перші такі промови Єлизавети II [Queen's First Christmas Speech 1952 – далі по тексту QFCS] та Чарльза III [King's First Christmas Speech 2022 – далі по тексту KFCS]). Аналіз було виконано із застосуванням програмного забезпечення Voyant Tools.

У результаті проведеного аналізу ми змогли визначити подібності та відмінності, які деталізуємо нижче.

У своїй різдвяній промові (QFCS) Єлизавета II:

- звертається до «народу» і підкреслює свою близькість до нього:

Each Christmas at this time, my beloved father broadcast a message to his people in all parts of the world. Today, I am doing this to you who are now my people;

- підкреслює важливість Британської Співдружності та єдності країни:

We belong, all of us, to the British Commonwealth and Empire, that immense union of nations with our home set in all the four corners of the earth;

- відзначає заслуги свого батька – Георга VI та діда – Едуарда VIII в об'єднанні народу і підтримці його ідеалів:

My father and my grandfather before him worked all our lives to unite our peoples ever more closely and to maintain its ideals, which were so near to their hearts;

- висловлює вдячність за підтримку, яку вона отримала від народу з моменту вступу на престол:

For, since my accession, 10 months ago, your loyalty and affection have been an immense support and encouragement;

- закликає зберігати дух авантюризму і розвивати наукові знання для поліпшення становища людства в цілому:

Above all, we must keep alive that courageous spirit of adventure that is the finest quality of youth.

На закінчення Єлизавета II підносить молитви про майбутнє і благословляє народ на майбутній рік:

May God bless and guide you all through the coming year.

Найбільш вживаними словами у цій промові (за виключенням службових частин мови) є такі (див. Рис. 1):

1. Christmas — Різдво (6);
2. day — день (4);
3. strength — міцність (3);
4. spirit — дух (3).

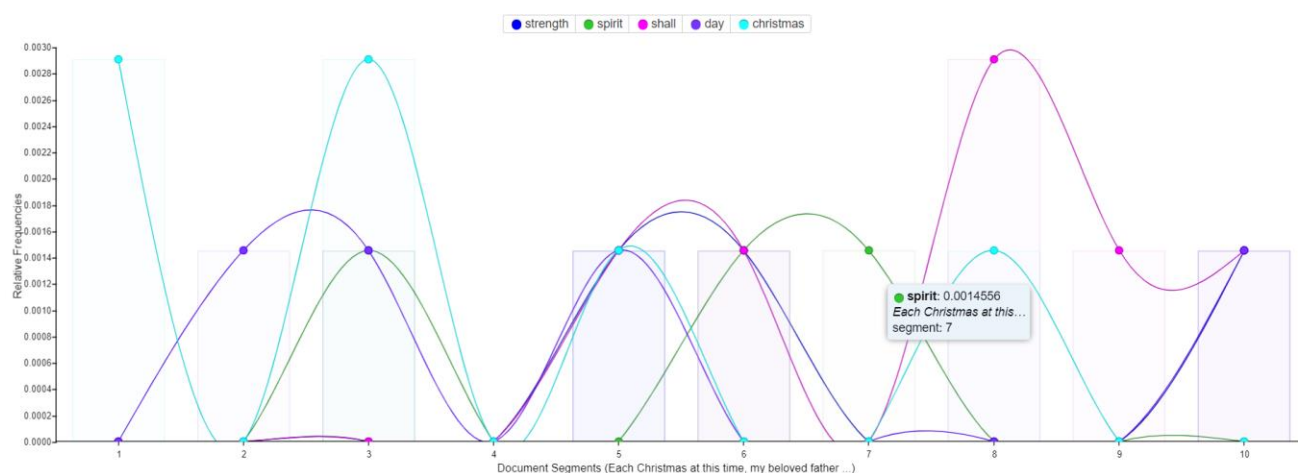

Рис. 1. Діаграма вживаності слів у промові Єлизавети II.

У свою чергу у різдвяній промові (KFCS) Чарльз III:

- звертаючись до громадян, висловлює співчуття у зв'язку з втратою матері:

I'm reminded of the deeply touching letters, cards and messages which so many of you have sent my wife and myself, and I cannot thank you enough for the love and sympathy you have shown our whole family;

- наголошує на важливості віри в доброту і співчуття інших людей:

My mother's belief in the power of that light was an essential part of her faith in God, but also have faith in people, and it is one which I share with my whole heart. It is a belief in the extraordinary ability of each person to touch with goodness and compassion the lives of others and to shine a light in the world around them;

- відзначає героїчні зусилля збройних сил і державних службовців:

We see it in the selfless dedication of our armed forces and emergency services, who work tirelessly to keep us all safe, and who perform so magnificently as we mourn the passing of our late Queen;

- підкреслює громадянську солідарність і благодійність, зокрема підтримку благодійних організацій і церков:

Together with the many charitable organizations, which do such extraordinary work in the most difficult circumstances, our churches, synagogues, mosques, temples, and gurdwaras have once again united in feeding the hungry, providing love and support throughout the year;

- закликає до святкування спільного світла незалежно від віри та висловлює надію на майбутнє:

While Christmas is of course a Christian celebration, the power of light overcoming darkness is celebrated across the boundaries of faith and belief. So whatever faith you have, or whether you have none, it is in this life-giving light and with the true humility that lies in our service to others, that I believe we can find hope for the future.

Найбільш вживаними у промові є такі слова (див. Рис. 2):

1. light — *світло* (8);
2. faith — *віра* (4);
3. world — *світ* (3);
4. time — *час* (3);
5. people — *люди* (3).

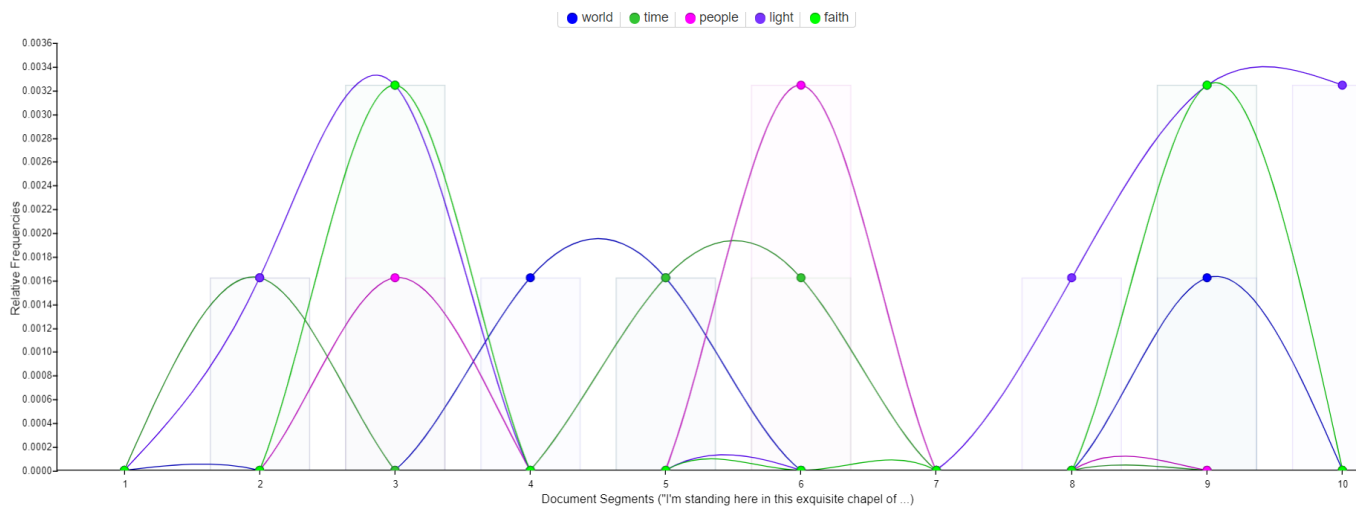

Рис. 2. Діаграма вживаності слів у промові Чарльза III.

Зауважимо, що в обох промовах наявні спільні елементи, а саме, обидва правителі (цілком логічно) висловлюють побажання щасливого свята та Нового року і акцентують увагу на подяці громадянам за їхню підтримку та доброту. Також в обох промовах підкреслюється важливість світла та надії – навіть у темні часи.

Тим не менш стилі промов вочевидь відрізняються, а саме:

- промова Єлизавети II (QFCS) відзначається більш формальним підходом, а звернення до громадян виконується через історичний контекст королівської родини;
- промова Чарльза III (KFCS) більше спрямована на підкреслення спільності та громадянської діяльності, що відбувається в громадських службах та благодійних організаціях, а звернення до громадян виконується у більш простій та доступній формі, що відповідає гуманітарному контексту промови.

Висновки. Порівняльний аналіз різдвяних промов Єлизавети II (QFCS) і Чарльза III (KFCS) дає змогу виявити важливі відмінності та схожості в стилях спілкування королівських осіб. Основні висновки дослідження резюмуємо нижче.

Спільні цінності та теми. В обох промовах Різдво відзначається як час єднання, доброти та віри; підкреслюється важливість сім'ї, традицій і релігії.

Індивідуальний підхід. Кожен монарх демонструє унікальне бачення і підхід до Різдва і спілкування з громадськістю, а їхні промови відображають індивідуальність і стиль.

Культурне розмаїття та громадська робота. У промові Чарльза III основна увага приділяється культурі та громадській роботі; висловлюється вдячність представникам різних культур і релігій, а також згадуються громадяни, які відзначилися самовідданістю і підтримкою інших людей.

Публічна комунікація та лідерство. Обидва монархи використовують свої промови як засіб публічної комунікації та вираження лідерства. Вони надають моральну підтримку своєму народові і закликають до єдності та доброти.

На нашу думку, значення проведеного дослідження полягає в тому, що воно надає нам змогу краще зрозуміти, як монархи використовують мову для зв'язку з громадянами та для підтримки цінностей, важливих для королівської сім'ї та суспільства загалом.

У перспективі доцільним видається проведення емпіричного дослідження (Chesnokova 2016; van Peer & Chesnokova 2019) з метою з'ясування реакції слухацької аудиторії на досліджувані промови і кореляція його результатів із корпусними даними.

Список використаних джерел

1. Barth, D. & Schnell, S. (2022). *Understanding Corpus Linguistics*. London: Routledge.
2. Bates, S. (2022). *The Shortest History of the Crown*. Old Street Publishing.
3. Bonney, N. (2016). *Monarchy, Religion and the State: Civil Religion in the United Kingdom, Canada, Australia and the Commonwealth*. Manchester University Press. Retrieved from: <https://www.jstor.org/stable/j.ctv18b5n7s>.
4. Chesnokova, A. (2016). Empirical Stylistics in an EFL Teaching Context: Comparing Virtual and Face-to-Face Reading Responses. In M. Burke, O. Fialho & S. Zyngier (Eds.), *Scientific Approaches to Literature in Learning Environments*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins, 105–124.
5. Flowerdew, J. & Mahlberg, M. (Eds.). (2009). *Lexical Cohesion and Corpus Linguistics*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing.
6. Flowerdew, J. (2009). *Corpora in Language Teaching*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/291832144_Corpora_in_Language_Teaching.
7. King's First Christmas Speech (2022). Retrieved from: <https://www.ctvnews.ca/world/read-the-full-transcript-of-king-charles-iii-s-christmas-message-1.6208703>.
8. McEnery, T., Xiao, R. & Tono, Y. (2006). *Corpus-Based Language Studies: An Advanced Resource Book*. London and New York: Routledge.
9. Meyer, Ch. F. (2004). *English Corpus Linguistics: An Introduction*. Boston: Cambridge University Press.
10. Queen's First Christmas Speech (1952). Retrieved from: <https://www.rev.com/blog/transcripts/the-queens-christmas-broadcast-1952-transcript>.
11. Stefanowitsch, A. (2020). *Corpus Linguistics: A Guide to the Methodology*. Berlin: Language Science Press.
12. van Peer, W. & Chesnokova, A. (2019). What Literature Does to Our Emotions, and How Do We Know? Empirical Studies Will Tell. *Синопис: текст, контекст, медіа. Synopsis: text, context, media* 25(1), 1–10.
13. В.В. Жуковська (2013). *Вступ до корпусної лінгвістики*. Retrieved from: http://eprints.zu.edu.ua/18909/1/korpusna_lingv.pdf.